

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģiju 2021.–2025. gadam”

(COM(2021) 170 final)

(2021/C 517/14)

Ziņotājs: **Rafał Bogusław JANKOWSKI**

Atzinuma pieprasījums	Eiropas Komisija, 31.5.2021.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sanāksmē	7.9.2021.
Pieņemts plenārsesijā	22.9.2021.
Plenārsesija Nr.	563
Balsojuma rezultāts	
(par/pret/atturas)	226/0/4

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas (EK) priekšlikumu par ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģiju 2021.–2025. gadam. Stratēģijā ir noteiktas prioritātes, darbības un mērķi, kas jāsasniedz turpmākajos piecos gados. Tas ir jo svarīgāk tāpēc, ka kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā tā ir pirmā organizētās noziedzības novēršanas stratēģija, kurā noteikti konkrēti vidēja termiņa un ilgtermiņa uzdevumi, kas jāveic, pilnībā ievērojot pamattiesības.

1.2. EESK atzīmē, ka stratēģijas pamatā galvenokārt ir esošo instrumentu stiprināšana, lai atbalstītu pārrobežu sadarbību, tostarp starptautisko sadarbību, cīņu pret augstas prioritātes noziegumiem, cīņu pret noziedzīgu darbību finansēšanu un noziedzības iefektīvēšanu paņēmieniem ekonomikā, tostarp korupciju, un cīņu pret to, ka noziedznieki izmanto jaunās tehnoloģijas.

1.3. EESK uzskata, ka ES un dalībvalstīm vajadzētu spēt paredzēt noziedzīgu organizāciju darbības, lai tām būtu vienu soli priekšā, galveno uzmanību pievēršot uzraudzībai, centieniem iefektīvi apdraudētā vidē, datu vākšanai un analīzei, kā arī preventīviem pasākumiem. Šajā sakarā īpašs uzsvars būtu jāliek uz mūsdienīgu un visaptverošu starptautiskās sadarbības veidu izstrādi, izmantoto sistēmu un datubāzu funkcionālo spēju paplašināšanu, sadarbību ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kā arī investīcijām jaunu tehnoloģiju.

1.4. EESK atzinīgi vērtē domu turpināt izstrādāt pasākumus kā daļu no ES politikas cikla EMPACT (Eiropas daudzdisciplīnu platforma pret noziedzības draudiem). EESK uzskata, ka paziņojums par finansējuma palielināšanu šai iniciatīvai, kā arī atbalsts sadarbības attīstībai ar trešām valstīm šajā jomā ir pilnībā pamatots.

1.5. EESK pauž pārliecību, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī šādiem aspektiem:

— Eiropola un EMCCDA (Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra) sniegtajai palīdzībai un atbalstam ar narkotikām saistītās noziedzības risku analīzē,

— esošo sistēmu – piemēram, Šengenas Informācijas sistēmas (SIS), Prīmes sistēmas, pasažieru datu reģistra (PDR) un iepriekšējās pasažieru informācijas (IPI) sistēmas – darbības paplašināšanai un uzlabošanai,

— tam, cik svarīgi ir attīstīt un uzlabot sadarbības tīklus un starptautisku rīcību, piemēram, kopēju izmeklēšanas grupu platformu un tā sauktos ļoti svarīgos mērķus (HVT), lai efektīvi apkarotu organizētās noziedzības grupējumus.

1.6. EESK vēlas uzsvērt savu atbalstu papildu resursu piešķiršanai ar mērķi atbalstīt dalībvalstis progresīvu kiberrisinājumu izstrādē, lai iegūtu e-informāciju, nodrošinātu e-pierādījumus un darītu pieejamu īpašu tehnisko aprīkojumu un programmatūru aktīvai izmantošanai pārrobežu operācijās un izmeklēšanās.

1.7. EESK atzīst, ka cīņā pret organizēto noziedzību ļoti svarīgi ir stiprināt pasākumus līdzekļu atgūšanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas jomā, kā arī veicināt finanšu izmeklēšanu ar mērķi likvidēt organizētās noziedzības radīto peļņu un novērst iefiltrēšanos likumīgajā ekonomikā un sabiedrībā ⁽¹⁾.

1.8. EESK norāda, ka organizētā noziedzība var spēcīgi ietekmēt vietējās kopienas, sabiedriskos un pašvaldību pakalpojumus, neaizsargātu grupu aizsardzību, vietējo uzņēmējdarbības vidi, jo īpaši MVU, un klimatneitralitātes pasākumus. EESK iesaka palielināt NVO, pilsoniskās sabiedrības organizāciju, akadēmisko aprindu, jauniešu organizāciju, sociālās kontroles iestāžu un trauksmes cēlēju lomu organizētās noziedzības apkarošanā plašā nozīmē, it īpaši novēršanā.

1.9. EESK mudina dalībvalstis īstenot sabiedriskās kampaņas par organizētās noziedzības jautājumiem, lai iedzīvotāji saņemtu vajadzīgo informāciju par to, kā darbojas organizētās noziedzības grupējumi un kā sevi no tiem pasargāt. Sadarbība ar ES Noziedzības novēršanas tīklu ir lielisks papildinājums šāda veida darbībām. Katrai dalībvalstij būtu jādara viss iespējamais, lai izveidotu skaidru, drošu un anonimizētu informēšanas sistēmu par notikumiem un apstākļiem, kas var būt saistīti ar organizēto noziedzību.

1.10. EESK vēlas uzsvērt, ka viens no svarīgākajiem cīņas pret organizēto noziedzību aspektiem ir tiesībsardzības iestāžu un tiesu iestāžu pielāgošana digitālajam laikmetam, tostarp piekļuves nodrošināšana digitālajiem izmeklēšanas pavedieniem un digitālajiem pierādījumiem.

1.11. Lai palielinātu pilsoniskās sabiedrības piekļuvi informācijai, EESK ierosina izveidot mehānismu, kas ļautu, pamatojoties uz Eiropas Komisijas sniegto informāciju, izstrādāt (vidusposma un beigu posma novērtējuma) pārskatu par ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģijas 2021.–2025. gadam īstenošanu.

1.12. EESK norāda: lai efektīvi novērstu un apkarotu organizētās noziedzības grupas un nodrošinātu drošumu un drošību, kas ir viena no svarīgākajām ES iedzīvotāju prioritātēm, tiesībsardzības iestādēm ir vajadzīga piekļuve nepieciešamajai informācijai, pilnībā ievērojot pamattiesības. Nevajadzētu būt nekādām bažām par privātuma aizsardzību un pamattiesībām datu apstrādē. Persondatu apstrāde jau tiek ļoti stingri regulēta, un atjaunināti un saskaņoti tiesību akti ļautu efektīvāk izskatīt jautājumus saistībā ar datu aizsardzību.

1.13. EESK atzinīgi vērtē un atbalsta iniciatīvu attīstīt sadarbību ar trešām valstīm, it īpaši:

- sākt sarunas par sadarbības nolīgumiem starp *Eurojust* un trešām valstīm,
- pastiprināt sarunas par sadarbību starp Eiropolu un trešām valstīm,
- kopā ar Eiropas Ārējās darbības dienestu pastiprināt starptautisko sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām.

2. Komisijas priekšlikums

2.1. Eiropas Komisijas priekšlikums par ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģiju 2021.–2025. gadam ir mēģinājums visaptveroši risināt sarežģīto un plašo organizētās noziedzības jautājumu. Stratēģijā ir noteiktas prioritātes, darbības un mērķi, kas jāsasniedz turpmākajos piecos gados. Minētā stratēģija ir vērtējama atzinīgi vēl jo vairāk tāpēc, ka kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā tā ir pirmā organizētās noziedzības novēršanas stratēģija, kurā noteikti konkrēti vidēja termiņa un ilgtermiņa uzdevumi, kas jāveic, pilnībā ievērojot pamattiesības.

2.2. Eiropas Komisija vērs uzmanību uz to, ka organizētā noziedzība ir nozīmīgs drauds cilvēku drošībai visā ES. Eiropas Savienībā darbojas arvien vairāk organizētās noziedzības grupējumu, kas gūst milzīgu peļņu un to izmanto, lai paplašinātu savu darbību, kā arī iefiltrētos likumīgajā ekonomikā.

⁽¹⁾ OV C 429, 11.12.2020., 6. lpp.

2.3. Eiropas Komisija norāda, ka ir jāpastiprina rīcība ES līmenī, lai, veicot šādus pasākumus, atbalstītu dalībvalstis cīņā pret organizēto noziedzību:

- pastiprināt tiesībsardzības un tiesu iestāžu sadarbību,
- sagraut organizētās noziedzības struktūras un novērst augstas prioritātes noziegumus,
- likvidēt organizētā noziedzībā iegūtos līdzekļus un novērst iefiltrēšanos likumīgajā ekonomikā un sabiedrībā,
- pielāgot tiesībsardzības un tiesu iestādes digitālajam laikmetam.

2.4. Svarīgas ir visas iniciatīvas, kas ļauj apzināt un pastiprināt operatīvo sadarbību, ar operatīvajiem pasākumiem nesaistītu sadarbību un ar apmācību saistītu sadarbību, kā arī tādas (atšķirīgas, dažādas) iniciatīvas, kas norāda uz faktu, ka pašreizējā situācijā un ņemot vērā dažādos organizētās noziedzības un smago noziegumu apdraudējumus, vienīgā iespēja un veids, kā virzīties uz priekšu, ir sadarboties, kopīgi darboties, apmainīties ar labu praksi ar starptautiskajiem partneriem, uzlabot esošo sistēmu darbību un investēt jaunu tehnoloģiju izstrādē.

3. Vispārīgas un īpašas piezīmes

3.1. Smagā un organizētā starptautiskā noziedzība ir viens no lielākajiem globālajiem apdraudējumiem mūsdienu sabiedrības attīstībai. Organizētās noziedzības grupējumi ir ļoti mobili, un vairumā gadījumu tie darbojas starptautiskā mērogā, tāpēc atsevišķas valstis tos nevar efektīvi apkarot. Ņemot vērā organizētās noziedzības pārrobežu raksturu, ir vajadzīga cieša sadarbība starp dienestiem, iestādēm un attiecīgajiem ārvalstu partneriem Eiropas Savienības un starptautisko aģentūru ietvaros. Tāpēc EESK uzskata, ka Komisijas stratēģija ir savlaicīga un ļoti svarīga.

3.2. Pašreizējie apdraudējumi rada vajadzību ne tikai izveidot jaunas sadarbības jomas, lai apvienotu to dažādo dalībnieku kompetenci, kuri darbojas drošības jomās, un stiprinātu noziedzības novēršanas un apkarošanas mehānismus, bet arī izmantot citus instrumentus un tehnoloģijas. EESK uzskata, ka tādēļ šajā jomā ir vajadzīga cieša ES iestāžu un dalībvalstu sadarbība, kā arī ir jānodrošina koordinācija un iespēja izmantot Eiropola operatīvo atbalstu.

3.3. EESK uzskata, ka ir svarīgi turpināt izstrādāt rīcības plānu cīņai pret organizētās noziedzības grupām un augstas kategorijas mērķiem, kuri rada vislielāko apdraudējumu, šajā darbā izmantojot operatīvās darba grupas, starptautiskus projektus un reģionālas iniciatīvas. Gan tā dēvētie ļoti svarīgi mērķi, gan operatīvās darba grupas būtu jāuzskata par piemēru praktiskam un reālam atbalstam, kas tiek sniegts ES dalībvalstīm.

3.4. Pašlaik kibertelpā var novērot noziedzīgas darbības, kurās izmanto tikai augstās tehnoloģijas, lai veiktu tradicionālos noziegumus saistībā ar šaujammieroču un municijas, vielu, ko izmanto sprāgstvielu ražošanai, narkotiku un jaunu sintētisko narkotiku nelikumīgu tirdzniecību. Lielākais šķērslis šāda veida noziegumu efektīvai atklāšanai neapšaubāmi ir tādu rīku izmantošana, kas noziedzīgās darbības anonimizē. Šifrēta komunikācija dažādās lietotnēs un tiešsaistes ziņojumapmaiņā, ko izmanto noziedznieki, ir nopietna problēma atklāšanas procesā.

3.5. Tas, ka tiesībsardzības iestādēm nav piekļuves šifrētai komunikācijai, ko izmanto organizētās noziedzības grupējumi, būtu jāuzskata par vienu no lielākajiem trūkumiem, jo piekļuves informācijai trūkums ievērojami kavē savlaicīgu rīcību. Tādēļ EESK norāda, ka jaunais Eiropola atšifrēšanas rīks, ko ieviesusi Eiropas Komisija un kas palīdzēs tikt galā ar šiem izaicinājumiem, būtu jāuzskata par ārkārtīgi praktisku un nepieciešamu. Neraugoties uz to, ir jāturpina darbs šajā jomā, jo jaunās tehnoloģijas attīstās strauji.

3.6. Vēl viens aspekts cīņā pret kibernoziēdzību ir tumšais tīkls jeb interneta tīkla daļa, kurai var piekļūt, izmantojot ToR tīklu, kas efektīvi nodrošina anonimitāti noziedzniekiem, kuri izmanto šifrēto tirgu – izmantojot pagrīdes komercpakalpojumus, šajā vidē tiek veiktas noziedzīgas darbības saistībā ar ieroču, narkotiku, zagtu kredītkaršu datu un ļaunprogrammatūras tirdzniecību vai pat tiek piedāvāti algotu slepkavu pakalpojumi. Maksājumi par darījumiem tiek veikti, izmantojot virtuālās valūtas – šo instrumentu, kas ļauj anonīmi pārskaitīt finanšu līdzekļus, kuri iegūti no noziedzīgām darbībām kibertelpā (piemēram, bitmonētas), var izmantot arī nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai. Tiesībsardzības iestādēm nav piemērotu juridisku instrumentu, ar kuriem šādu pakalpojumu sniedzējiem uzlikt pienākumu atklāt šifrēšanas atslēgas, ar ko piekļūst komunikācijas saturam, bez maksas nosūtīt datus notiekošās izmeklēšanas vajadzībām vai reģistrēt lietotāja datus un interneta protokola darbības attiecībā uz zvaniem un īsziņām.

3.7. EESK mudina ES iestādes uzlabot tiesisko regulējumu, lai atbalstītu un stiprinātu dalībvalstu specializēto iestāžu spēju efektīvi cīnīties pret šiem draudiem. Par ārkārtīgi vērienīgu jāatzīst paziņotais nodoms ar Kopīgā pētniecības centra starpniecību izstrādāt uzraudzības instrumentu izlūkdatu vākšanai par nelikumīgām darbībām, kas veiktas tumšajā tīklā. Tajā pašā laikā šāda instrumenta izstrādi varēs uzskatīt par būtisku sasniegumu cīņā pret organizēto noziedzību kibertelpā.

3.8. Līdzšinējā tiesībsardzības prakse un pieredze rāda, ka ir palielinājies risks, ka kriptovalūtas var tikt izmantotas noziedzīgām darbībām, tostarp nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un krāpšanai – it īpaši, izmantojot IKT tīklus to naudas summu apmaksai, kas izspiestas ar izspiedējprogrammatūras palīdzību. Vienlīdz nopietns un prognozējams apdraudējums ir iespēja, ka noziedznieki izmanto kriptovalūtas, lai novērstu risku, ka tiesībsardzības iestādes varētu atsavināt nelikumīgā ceļā iegūtos mantiskos labumus. EESK iesaka veikt turpmākus pasākumus, lai izstrādātu regulējumu to finanšu darījumu uzraudzībai un kontrolei, kas izmanto šāda veida instrumentus.

3.9. EESK uzskata, ka tehniskā joma ir ļoti atzinīgi vērtējama kā vēl viena dalībvalstīm sniedzamā atbalsta joma. Modernas infrastruktūras nodrošināšana palielinās darbību efektivitāti un ievērojami samazinās finansiālo slogu atsevišķām iestādēm (palielinot valsts līmenī izlieto to līdzekļu efektivitāti). Izaicinājums dalībvalstīm ir atjaunināt aprīkojumu un programmatūru, kas ļauj efektīvi apkarot kibernetizāciju, un tas strauji mainīgajā un attīstībā esošajā tirgū rada būtisku finansiālo slogu atsevišķām iestādēm. Tāpēc EESK iesaka Komisijai un dalībvalstīm labāk novērtēt iestāžu vajadzības un piešķirt pietiekamus resursus, lai tās varētu efektīvi cīnīties pret šiem draudiem.

3.10. EESK atbalsta un uzskata par ļoti svarīgu Eiropas Komisijas plānu ierosinātu tiesību aktus ar mērķi uzlabot bērnu aizsardzību pret seksuālu vardarbību, tostarp uzliekot pienākumu tiešsaistes pakalpojumu sniedzējiem atklāt zināmos materiālus, kuros atspoguļota seksuāla vardarbība pret bērniem, un ziņot par tiem publiskajām iestādēm⁽²⁾.

3.11. Viltušas apkarošanai paredzētais ES instrumentu kopums, ar ko nosaka principus vienotai rīcībai, sadarbībai un datu apmaiņai starp tiesībsardzības iestādēm, tiesību subjektiem un starpniekiem, kļūst arvien svarīgāks, jo īpaši saistībā ar medicīnisko un sanitāro produktu viltušānu Covid-19 pandēmijas apstākļos. Organizētā noziedzība ir iesaistījusies viltotu aizsardzības līdzekļu, testēšanas komplektu un zāļu ražošanā un piegādē. Tā kā EESK uzskata, ka sadarbība un datu apmaiņa ir viens no galvenajiem elementiem, tā atbalsta šā instrumenta turpmāku attīstību.

3.12. EESK, būdama pilsoniskās sabiedrības viedokļa paudēja, uzskata, ka vides un kultūras priekšmetu aizsardzības jomā ir vajadzīgs pienācīgs atbalsts, tostarp ekspertu spēju veidošana un strukturāla sadarbība.

3.13. EESK uzskata, ka dalībvalstīm būtu jāizmanto iespējas, ko piedāvā Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas operatīvais tīkls (neformāls starptautisks tiesībsardzības un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas vienību tīkls) un Kamdenas līdzekļu atgūves aģentūru tīkls (CARIN), kas ir neformāls tiesībsardzības un tiesu speciālistu tīkls, kas specializējas aktīvu izsekošanā, iesaldēšanā, izņemšanā un konfiskācijā.

3.14. EESK atbalsta Komisijas priekšlikumu izstrādāt apmācības sistēmu kibernetizācijas jautājumos un it īpaši iesaka izveidot digitālās izmeklēšanas ekspertu sertifikācijas/akreditācijas sistēmu, jo tas ir ļoti praktisks cīņas pret kibernetizāciju aspekts.

3.15. Smaga un organizēta noziedzība ir viens no lielākajiem globālajiem apdraudējumiem mūsdienu sabiedrības attīstībai. Cīņa pret organizēto noziedzību nekad nav bijusi tāds izaicinājums kā patlaban. Noziedznieku darbības metodes kļūst arvien sarežģītākas, specializētākas, maskētākas, slēptas dažādu citu darbību aizsegā. Ņemot vērā iepriekš minēto, EESK atbalsta tās visas iniciatīvas, kas ļauj apzināt un pastiprināt operatīvo sadarbību, ar operatīvajiem pasākumiem

⁽²⁾ OV C 374, 16.9.2021., 58. lpp.

nesaistītu sadarbību un ar apmācību saistītu sadarbību, kā arī iniciatīvas, kas norāda uz faktu, ka pašreizējā ģeopolitiskajā situācijā un ņemot vērā dažādos organizētās noziedzības un smago noziegumu apdraudējumus, vienīgā iespēja un veids, kā virzīties uz priekšu, ir sadarboties, kopīgi strādāt un apmainīties ar labu praksi starptautiskajā mērogā.

3.16. Cīņa pret noziedzīgu darbību finansēšanu un līdzekļu atgūšana un konfiskācija ir būtiska, lai atklātu noziedzīgas darbības, kā arī sagrautu noziedzīgās struktūras, pārtrauktu klusēšanas norunu un apturētu jaunas noziedzīgas darbības. Tas arī novērš iefiltrēšanos likumīgajā ekonomikā un sabiedrībā. Tomēr, neraugoties uz tiesiskā regulējuma attīstību un tiesībsardzības iestāžu taktikas izvēšanu, tikai 1 % noziedzīgi iegūtu līdzekļu tiek konfiscēti. EESK uzskata, ka strauji mainīgais tirgus (ļoti īss tirgus darbības laiks) un sarežģīta sistēma kriptovalūtu maksājumu identificēšanai ir galvenie izaicinājumi, kas saistīti ar narkotiku tirdzniecības tumsajā tīmeklī apkarošanu. Vājā vieta ir tas, ka tiesībsardzības iestāžu amatpersonām trūkst plašu zināšanu par kibernetizāciju, tostarp noziegumiem, kas saistīti ar narkotikām tiešsaistē/tumsajā tīklā, un šo trūkumu var novērst, īstenojot Komisijas priekšlikumus.

3.17. EESK ierosina apsvērt iespēju izvērst noziedzības novēršanas pasākumus, palielinot sabiedrības informētību. Šajos pasākumos varētu ietvert publiskas kampaņas, kas palielina iedzīvotāju informētību par jauniem draudiem, organizētās noziedzības darbības jomām un to *modus operandi*, jo sabiedrībai un iedzīvotājiem bieži vien ir būtisks zināšanu trūkums par organizētās noziedzības grupu darbību noziedzīgo raksturu.

Tādas sistēmas izveide, kas ES iedzīvotājiem, kuri atklāj iespējamās noziedzīgas darbības pazīmes, ļautu viegli informēt tiesībsardzības iestādes (un vienlaikus anonimizētu ziņojumus), varētu būtiski ietekmēt gan drošības sajūtu, gan organizētās noziedzības apkarošanas efektivitāti.

3.18. Tiesībsardzības un policijas dienesti visā pasaulē visbiežāk reaģē tikai pēc nozieguma izdarīšanas un vairumā gadījumu nespēj rīkoties pirms nozieguma izdarīšanas. EESK uzskata, ka ideālā situācijā būtu jāreaģē, lai nepieļautu noziedzīgu darbību, taču visiem būtu jāapzinās, ka noziedzīgo grupējumu darbību apsteigšana ir ārkārtīgi sarežģīta. Noziedznieki viegli izmanto jaunās tehnoloģijas, viņus neierobežo budžets, tiesību akti un politikorekts, bet peļņa viņiem ir svarīgāka par cilvēku dzīvību. Noziedznieki ļoti ātri pielāgojas jauniem apstākļiem, izdomā jaunus darbības paņēmienus un ienāk jomās, kurās līdz šim nav darbojušies. Kā piemēru var minēt Covid-19 pandēmiju.

3.19. Katru gadu EMPACT darba ietvaros tiek sagatavoti operatīvie rīcības plāni, lai reaģētu uz jaunākajām noziedzības tendencēm ES un pasaules līmenī. Svarīgi ir tas, ka rīcības plāns atspoguļo Eiropas Savienības valstu un trešo valstu, kas sadarbojas, piemēram, Islandes, Norvēģijas un Šveices, problēmas. Dažādo šajā jomā iesaistīto personu darbs ļauj ne tikai atpazīt problēmas agrīnā posmā, bet arī izstrādāt atbilstošu darbības metodiku. Ir arī finansiāli jāatbalsta operatīvās darbības organizētās noziedzības apkarošanai.

3.20. EESK vēlas uzsvērt, cik svarīgi ir jaunie instrumenti organizētās noziedzības apkarošanai, piemēram: a) SIS, Prīmes sistēma, pasažieru datu reģistrs (PDR) un iepriekšējās pasažieru informācijas (IPI) sistēma; b) kopēju izmeklēšanas grupu (KIG) platforma ar mērķi uzlabot saziņu un informācijas apmaiņu un šajā kontekstā arī stiprināt *Eurojust* sadarbību ar trešām valstīm; un c) tā dēvētie ļoti svarīgie mērķi, un ir svarīgi izmantot operatīvas darba grupas, starptautiskus projektus, reģionālās iniciatīvas, lai attīstītu sadarbības tīklus un starptautiskus pasākumus efektīvai cīņai pret organizētās noziedzības grupējumiem.

3.21. Atšķirības dalībvalstu tiesību aktos vai praksē bieži tiek minētas kā iemesls vājai vai nepietiekamai starptautiskajai sadarbībai. Tāpēc vēl jo vairāk atzinīgi jāvērtē iniciatīva izveidot ES Policijas sadarbības kodeksu. Šajā sakarā neapšaubāmi noderēs Eiropas Komisijas uzsāktais ārējais pētījums ar mērķi izvērtēt Padomes 2008. gada Pamatlēmumu par organizēto noziedzību.

3.22. Lai veicinātu organizētās noziedzības apkarošanas vietējo dimensiju un administratīvu pieeju, svarīga loma ir metodei, saskaņā ar kuru vietējās pašvaldības sadarbībā ar tiesībsardzības iestādēm un pilsonisko sabiedrību izmanto administratīvus instrumentus, lai novērstu organizētās noziedzības iefiltrēšanos likumīgos uzņēmumos un administratīvajā infrastruktūrā.

3.23. Organizētās noziedzības apkarošanas problēma, kas visaptveroši apspriesta Eiropas Komisijas 2021.–2025. gada stratēģijā, ir nemīdīgi mainīga noziedzības parādība, kas dažādos veidos iekļūst visās mūsu dzīves jomās, kā arī politiskajā un sociālajā jomā. Organizētās noziedzības struktūras izmanto jaunākos digitālā laikmeta sasniegumus un tradicionāli izmanto nabadzību, viszemākos instinktus, panākot, ka izmisumā nonākuši cilvēki kļūst no šīm struktūrām atkarīgi un viņus caur

teroru piespiežot iesaistīties noziedzīgās darbībās. EESK apzinās, ka šā jautājuma risināšanā ir vajadzīga ES un dalībvalstu kopīga rīcība un izpratne par nepieciešamību būt soli priekšā noziedzīgām organizācijām, apzinot jaunas tendences noziedzīgajos grupējumos, kas darbojas neatkarīgi no politiskajām un administratīvajām robežām.

3.24. EESK nesē savos atzinumos un informatīvajā ziņojumā ir pievērsusies terorisma apkarošanai saistībā ar organizētās noziedzības apkarošanu. EESK pilsoniskās sabiedrības vārdā turpinās uzraudzīt turpmākos pasākumus, kas vērsti pret organizētās noziedzības grupējumiem, un atzinīgi vērtē Komisijas ierosinājumus Padomei un Eiropas Parlamentam šo kopīgo centienu ietvaros iesaistīt Eiropas Ārējās darbības dienestu, Eurojust un Eiropolu sarunās, kas šajā jomā notiek ar trešām valstīm⁽³⁾.

3.25. EESK uzsver: lai efektīvi aizsargātu iedzīvotājus, Eiropas ekonomiku un vietējās kopienas un aizsargātu tiesiskumu un pamattiesības, organizētās noziedzības apkarošanas mehānismā būtu jāapspriežas ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, neatkarīgām uzraudzības iestādēm un trauksmes cēlējiem, tie jāiesaista un jānodrošina to pilnīga aizsardzība.

Briselē, 2021. gada 22. septembrī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētāja
Christa SCHWENG*

⁽³⁾ SOC/673 "Eiropola pilnvaru stiprināšana" (OV C 341, 24.8.2021., 66. lpp.), SOC/675 "Terorisma apkarošanas direktīvas novērtējums", SOC/676 "ES terorisma apkarošanas programma" (OV C 341, 24.8.2021., 71. lpp.).